

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Tordai Csaba ügyvéd (...) által képviselt Demokratikus Koalíció (1132 Budapest, Viktor Hugo utca 11-15.) kérelmezőnek a Fővárosi Választási Bizottság (1052 Budapest, Városház utca 9-11.) 2019. szeptember 5. napján meghozott 97/2019. (IX. 5.) FVB számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelme folytán indult nemperes eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Választási Bizottság 97/2019. (IX. 5.) FVB számú határozatát – a Budapest Főváros XVI. Kerület Helyi Választási Bizottság 26/2019. (IX. 02.) számú határozatára is kiterjedően – megváltoztatja és a kifogást elutasítja.

A felülvizsgálati eljárással felmerült 10.000 (Tízezer) forint illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Budapest Főváros XVI. Kerület Helyi Választási Bizottsága (HVB) – A. Cs. B. által benyújtott kifogásnak részben helyt adva – 26/2019. (IX. 02.) számú határozatával megállapította, hogy N. G., V. I., N. R. Gy. és V. Á. megsértette a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 123. § (2) bekezdés g) pontját azzal, hogy tiltott helyen gyűjtöttek ajánlást és a jövőre nézve nevezettek eltiltotta a további jogsértéstől. N. G.-t 149.000 forint bírság megfizetésére kötelezte, míg a kifogásnak a további bírságolásra, továbbá az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtött ajánlások érvénytelenítésére vonatkozó részét elutasította.

A határozat indokolásának a lényege szerint 2019. augusztus 28. napján a délutáni órákban N. G. polgármester- és önkormányzati képviselőjelölt a Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat Jókai u. 5/a. szám alatti szakrendelő épülete előtt utcafórumot hirdetett meg. Az utcafórumon a 2019. október 13-ai önkormányzati képviselő választás ajánlóíveit az ott megjelenő állampolgárokkal aláírták. Az aláírás gyűjtésében N. G. mellett részt vettek V. I., N. R. Gy. önkormányzati képviselőjelöltek és V. Á. a Demokratikus Koalíció országgyűlési képviselője is. A HVB a Polgármesteri Hivatal Vagyonhasznosítási Irodájának tájékoztató levele alapján megállapította, hogy az adott ingatlan az Önkormányzat magántulajdonát képező ingatlan, amellyel kapcsolatban senki nem kért tulajdonosi hozzájárulást ajánlások gyűjtéséhez. Ennek hiányában a felsorolt személyek megsértették Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontjában foglalt azon tilalmat, amely szerint nem gyűjthető ajánlás a tulajdonos előzetes, írásbeli hozzájárulásának hiányában a közforgalom számára nyitva álló magánterületen.

A határozattal szemben a kérelmező és a kifogástevő élt fellebbezéssel.

A Fővárosi Választási Bizottság (FVB) a 2019. szeptember 5. napján meghozott 97/2019. (IX. 5.) FVB számú határozatával a Budapest XVI. Kerület Helyi Választási Bizottság által hozott határozatot helybenhagyta. Indokolásában felhívta a Ve. 43. § (1) bekezdését, a 224. § (2) bekezdését, a 231. § (4) és (5) bekezdését és rögzítette, hogy a HVB döntését és indokolását helytállónak tartja. A kérelmező fellebbezésében előadottakkal szemben az indokolás annyit tartalmaz, hogy a HVB a rendelkezésre álló bizonyítékok – a tárgyi ingatlan tulajdoni lapja, és a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Vagyonhasznosítási Iroda Irodavezetőjének tájékoztatása – alapján tisztázta a döntéshozatalhoz szükséges tényállást és jogszerű döntést hozott.

A kifogástevő fellebbezésében foglaltakra hivatkozva is csak utalt arra, hogy elfogadta a HVB indokolását.

Az FVB fenti számú határozata ellen a kérelmező terjesztett elő bírósági felülvizsgálati kérelmet, a támadott határozat megváltoztatását és a kifogás elutasítását kérte, mivel álláspontja szerint az adott területen folytatott aláírásgyűjtés nem ütközött jogszabályba.

Érintettségének alátámasztására hivatkozott arra, hogy az FVB határozata a kérelmező által állított polgármester-jelölt ajánlásának gyűjtésével kapcsolatos jogszabálysértés megállapítását hagyta helyben, ezért a kérelmező az ügyben érintett.

Érdemben a fellebbezésben írt érveit megismételve előadta, hogy a támadott határozat tévesen, a teleologikus értelmezés szabályait megsértve, valamint az alapjogi érintettségre tekintet nélkül értelmezte a Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontját, jogszabálysértően állapította meg a jogszabályhely megsértését és alkalmazott jogkövetkezményeket. Kifejtette, hogy a Ve. nem határozza meg a közterület vagy a közforgalom számára nyitva álló magánterület fogalmát, azt jogértelmezési eszközökkel kell az eljáró választási szerveknek meghatározniuk. Okfejtése szerint az adott – szabad ég alatt található, korlátozás nélkül bárki által elérhető – terület közterületnek minősül a Ve. alkalmazásában. A Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontja szerinti hozzájárulás megkövetelésének a célja a magántulajdon autonómiájának a védelme, a helyi önkormányzatok tulajdona azonban nemzeti vagyon. Ebből következően nem minősül magánterületnek, hanem közterület, amelyen való aláírásgyűjtéshez nem volt szükség a tulajdonos előzetes írásbeli hozzájárulására és a jogszabály sérelme nem állapítható meg.

Megjegyezte, hogy az ajánlások gyűjtése a kérdéses helyszínen akkor sem lenne jogellenes, ha valóban közforgalom számára nyitva álló magánterület lenne. Ezzel kapcsolatban irányadónak tartotta a 3057/2019. (III. 25.) AB határozat egyes megállapításait, amelyet a konkuráló jogok és érdekek azonosságára figyelemmel a Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontja alkalmazása során is alkalmazhatónak talált. Ebből következően a kérelmező érvei szerint a kérdéses terület a szabad ég alatt található, a köz számára korlátlanul hozzáférhető, annak közcélra való használhatóságára utaló semmilyen korlátozás nem ismerhető fel, sem fizikai akadály (elkerítés, elzárás), sem felirat vagy tábla formájában, az lényegében az utca részeként funkcionál. Ezt úgy kell tekinteni, hogy a terület közügyekben folytatott háborítatlan, szabad kommunikációhoz való használatához a terület megnyitásával a tulajdonos helyi önkormányzat hozzájárult.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A kérelmező, mint a polgármester-jelöltet állító szervezet érintettségével szemben aggály nem merült fel, ezért a felülvizsgálati kérelmet az Ítéltábla érdemben vizsgálta.

A helyi választási bizottság megállapította, hogy a kérelmező által állított polgármester-jelölt és a kérelmező politikusai, aktivistái 2019. augusztus 28. napján a Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat Jókai u. 5/a. szám alatti szakrendelő előtt ajánlásokat gyűjtöttek. A határozat szerint mivel az adott ingatlan a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat magántulajdonában áll, tulajdonosi hozzájárulás hiányában a közforgalom számára nyitva álló magánterületen az ajánlászűjtéssel megsértették a Ve. 123. § (2) bekezdésének g) pontjában foglaltakat.

Az Ítéltábla egyetért a felülvizsgálati kérelemmel abban, hogy a kifogással érintett területen történt ajánlászűjtéshez nem volt szükség a tulajdonos önkormányzat előzetes hozzájárulására.

A Ve. 123. § (1) bekezdése szerint ajánlást a polgárok zaklatása nélkül – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a jelölő szervezet képviselője vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve annak képviselője bárhol gyűjthet. A (2) bekezdés határozza meg azokat a kivételeket, ahol nem gyűjthető ajánlás, így a g) pont alapján a tulajdonos előzetes, írásbeli hozzájárulásának

hiányában közforgalom számára nyitva álló magánterületen.

A Ve. nem határozza meg a közforgalom számára nyitva álló magánterület fogalmát, ezért a jogszabály szövegét az Ítéltábla – osztva a felülvizsgálati kérelem érveit – az Alaptörvény 28. cikke szerint értelmezte elsősorban annak céljával és az Alaptörvénnyel összhangban, figyelemmel arra is, hogy az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontja tekintetében a nyilvánvaló jogalkotói cél az, hogy magánterületen az ajánlásgyűjtés a tulajdonos előzetes hozzájárulása alapján történjen, akkor is, ha az a közforgalom számára nyitva áll.

A rendelkezésre álló fényképek és nyilatkozatok alapján az nem vitás, hogy a kérdéses terület nincs elkerítve, bárki számára korlátlanul hozzáférhető, tehát a közforgalom számára nyitva áll. A tulajdoni lap és az önkormányzat Vagyonhasznosítási Irodájának tájékoztatása szerint a terület az önkormányzat tulajdonában van, de ezért ez a szabadon megközelíthető, bárki által használható és közfunkciót betöltő nyilvános terület a Ve. alkalmazásában magánterületnek nem tekinthető.

Helyesen hivatkozott a kérelmező Magyarország Alaptörvényének 38. cikk (1) bekezdésére, amely szerint a helyi önkormányzat tulajdona nemzeti vagyon, a kezelésének és védelmének célja többek közt a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése. Emellett utal az Ítéltábla az Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdésére is, amelynek megfelelően a helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja. A nemzeti vagyon és köztulajdon jellegre tekintettel a Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontjának alkalmazása során nem minősülhet magánterületnek a helyi önkormányzati ingatlan, és az ajánlásgyűjtéssel kapcsolatban a magántulajdon autonómiája, mint alapjog védelmének szükségessége nem merülhet fel.

A felülvizsgálati kérelem másodlagos érvelésével az Ítéltábla csak részben értett egyet. A hivatkozott 3057/2019. (III. 25.) AB határozat a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény 1. § (2) bekezdésével kapcsolatos, amely szerint közterületnek nem minősülő helyszínen csak az ingatlan tulajdonosának és használójának hozzájárulásával szervezhető gyűlés. Abban az ügyben az Alkotmánybíróság magántulajdonban álló, de a közforgalom számára, illetve közcélú használatra megnyitott területek kapcsán foglalkozott a magánterület, illetve a hozzájárulás előzetes megadásának kérdésével. A jelen esetben lényeges eltérés, hogy köztulajdonról van szó és a Ve. vizsgált szabálya írásbeli hozzájárulást ír elő.

Abban azonban osztható a kérelmezői okfejtés, hogy az ajánlások gyűjtése és annak folyamán a választópolgárokkal folytatott politikai kommunikáció az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság védelmi körébe tartozik. Ennek korlátozása alapjogi korlátozás, amely az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés második mondata szerint csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával tehető. E teszt lefolytatására azonban a jelen esetben nem volt szükség, mert nem két alapjog ütközéséről volt szó.

Tekintettel arra, hogy az adott esetben nem történt a Ve. 123. § (2) bekezdés g) pontjában foglalt tiltott ajánlásgyűjtés, a Fővárosi Ítéltábla a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alkalmazásával az FVB határozatát – a HVB határozatára is kiterjedően – megváltoztatta és a teljes kifogást elutasította.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (5) bekezdésében meghatározott eljárási illetéket a 6/1989. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Az Ítéltábla határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. szeptember 11.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: